

**PROFESOR ZW. DR HAB. N. MED. STANISŁAW KAŁUŻEWSKI
- W 80. ROCZNICĘ URODZIN I 60-LECIE PRACY NAUKOWEJ**

**PROFESSOR STANISŁAW KAŁUŻEWSKI (MD) – 80TH ANNIVERSARY
OF BIRTHDAY AND 60TH ANNIVERSARY OF SCIENTIFIC WORK**

Redakcja Przeglądu Epidemiologicznego

STRESZCZENIE

Prof. Stanisław Kałużewski złożył rezygnację z końcem 2011 r. z udziału w Kolegium Redakcyjnym Przeglądu Epidemiologicznego, którego członkiem był od 1989 r. Za dotychczasową współpracę złożyli Mu podziękowania: prof. dr hab. Mirosław Wysocki - Dyrektor NIZP-PZH, prof. dr hab. Krzysztof Simon – Prezes Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych oraz prof. dr hab. Andrzej Zieliński – Redaktor Przeglądu Epidemiologicznego

Redakcja Przeglądu Epidemiologicznego dziękuje za bardzo wysoko cenioną wieloletnią współpracę z Panem Profesorem, która przyczyniła się w znacznym stopniu do utrzymania dobrego poziomu merytorycznego, jak i kształtowania naukowego prestiżu naszego kwartalnika.

Mamy nadzieję, że Pan Profesor utrzyma już nieformalny kontakt z Przeglądem Epidemiologicznym – a więc z jego Redakcją.

Odejście Prof. Stanisława Kałużewskiego zbiega się z 60-leciem Jego pracy naukowej i 80-leciem urodzin. Pan Profesor wyraził zgodę na zamieszczenie przez Redakcję informacji – krótkiego podsumowania Jego pracy naukowej i redakcyjnej.

Słowa kluczowe: *NIZP-PZH, Przegląd Epidemiologiczny, Stanisław Kałużewski*

W lutym 2012 roku mija 80. rocznica urodzin, a w marcu 60 lat pracy naukowej w dziedzinie mikrobiologii lekarskiej prof.zw.dr hab.n.med. Stanisława Kałużewskiego.

W 1952 roku, jako dwudziestoletni student Wydziału Lekarskiego podejmuje On pracę jako młodszy asystent w Zakładzie Bakteriologii Akademii Medycznej w Łodzi, kierowanym wówczas przez prof. dr hab.med. Zygmunta Szymanowskiego. Fakt ten był wynikiem fascynacji bakteriologią, której pozostał wierny przez całe życie zawodowe do dnia dzisiejszego. Zainteresowania bakteriologią nie przerwała nawet okresowa służba wojskowa w latach 1957-1959, podczas której pracował jako bakteriolog, a następnie kierownik Pracowni Bakteriologicznej 32 Wojskowego Okręgowego

ABSTRACT

Prof. Stanisław Kałużewski resigned from participation in the Editorial Board of “Przegląd Epidemiologiczny”(Epidemiological Review), where He was a member since 1989. Gratitude for his cooperation expressed prof. Mirosław Wysocki - Director of NIPH-NIH, prof. Krzysztof Simon - Chairman of the Polish Society of Epidemiology and Infectious Diseases and prof. Andrzej Zieliński - Editor in chief of “Przegląd Epidemiologiczny”(Epidemiological Review). Editorial Board of “Przegląd Epidemiologiczny”(Epidemiological Review) is deeply indebted for valued long-term cooperation with Professor, who has contributed significantly to the scientific value and academic prestige of the Journal. We hope that Professor Kałużewski will continue to a remain in informal contact with “Przegląd Epidemiologiczny”(Epidemiological Review).

The leave of Professor Stanisław Kałużewski from the Editorial Board coincides with 60th anniversary of his scientific work and the 80th birthday.

Professor consented to the inclusion of a brief summary of his research and editorial activity.

Key words: *NIPH-NIH, “Przegląd Epidemiologiczny”, Stanisław Kałużewski*

Laboratorium Sanitarno-Higienicznego we Wrocławiu. Do pracy naukowo-badawczej wrócił w 1959 roku podejmując pracę w Zakładzie Bakteriologii Państwowego Zakładu Higieny, w którym to Zakładzie przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej i zawodowej, od starszego asystenta do profesora zwyczajnego i od kierownika pracowni do kierownika Zakładu Bakteriologii, którym kierował od 1981 roku do przejścia na emeryturę w 2002 roku.

Naukowe zainteresowania prof.S.Kałużewskiego koncentrowały się na następujących głównych tematach badań:

- badania dotyczące taksonomii, wewnątrzgatunkowego różnicowania i budowy antygenowej pałeczek *Klebsiella* i *Salmonella* oraz immunologicznej odpo-

wiedzi człowieka w przebiegu zakażeń wywołanych przez te drobnoustroje,

- badania dotyczące antygeny wspólnego pałeczkom *Enterobacteriaceae* /ECA Enterobacteriaceae Common Antigen/,
- badania nad drobnoustrojami z rodzaju *Mycoplasma*, a w szczególności *Mycoplasma pneumoniae*,
- prace związane z doskonaleniem bakteriologicznej i serologicznej diagnostyki zakażeń bakteryjnych o szczególnym znaczeniu w patologii człowieka na terenie kraju, w tym prace związane z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć biologii molekularnej.

W naukowym dorobku prof. S. Kałużewskiego, obejmującym blisko 180 publikacji, dominują prace, które obok walorów poznawczych przynoszą korzyści praktyczne, ponieważ zawierają opracowania nowatorskie i doskonalące dotychczas stosowane metody bakteriologicznego i serologicznego rozpoznawania zakażeń bakteryjnych. Generalnie charakterystyczną cechą naukowej i fachowej działalności Profesora była i jest stała dążność do wyciągania z prac badawczych wniosków, które mogłyby być wykorzystane w praktyce.

W sześćdziesięcioletnim okresie pracy naukowej Profesor Kałużewski dał się poznać jako bardzo ceniony (utalentowany) dydaktyk. Doświadczenie dydaktyczne zdobywał biorąc udział w prowadzeniu zajęć z bakteriologii dla studentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Łodzi. W PZH bardzo wcześnie zaangażował się w merytoryczne w przygotowanie kursów z zakresu diagnostyki bakteriologicznej, organizowanych od 1968 r. przez Studium Sanitarно-Higieniczne (obecnie Studium Zdrowia Publicznego) PZH. Były to kursy unifikacyjne i doskonalące, prowadzone głównie dla pracowników laboratoriów bakteriologicznych Stacji Sanitarно-epidemiologicznych Wojewódzkich i Terenowych z całej Polski, ale też kursy dla bakteriologów z laboratoriów przyszpitalnych.

Profesor S. Kałużewski był członkiem zespołu, który opracował programy specjalizacyjne z zakresu mikrobiologii. Uczestniczył w komisjach egzaminacyjnych na I i II stopień specjalizacji z mikrobiologii. Był także kierownikiem specjalizacji wielu pracowników laboratoriów mikrobiologicznych w całym kraju.

Pan Prof. S. Kałużewski był promotorem 4 pomyślnie zakończonych przewodów doktorskich, recenzentem wielu prac doktorskich, rozpraw habilitacyjnych,

opiniował także wnioski o nadanie tytułu naukowego profesora.

Wartościowy i bogaty dorobek naukowy, rozległa i owocna działalność szkoleniowa, wysoki autorytet w środowisku mikrobiologów sprawiły, że Profesora S. Kałużewskiego zapraszano do współpracy zarówno w licznych gremiach Ministerstwa Zdrowia, jak i do Rad Naukowych wielu Instytutów Naukowo-Badawczych oraz działających w ramach Akademii Medycznych. Przez wiele lat Pan Profesor był także członkiem Rady Naukowej PZH, a w latach 1999-2006 kierował jej pracami jako Przewodniczący Rady.

Wysoki autorytet w środowisku mikrobiologów zaowocował też wyborem w latach siedemdziesiątych do najwyższych władz Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów, prezesurą Towarzystwa w latach 1987-1996 i wreszcie uhonorowaniem tytułem Członka Honorowego PTM w 1996 roku. Należy tu także wspomnieć, że Prof. S. Kałużewski jest członkiem założycielem Kolegium Medycyny Laboratoryjnej w Polsce, a w latach 1995-2000 był członkiem Zarządu tego Stowarzyszenia.

Prof. S. Kałużewski od 1965 roku, nieprzerwanie do końca 2011 roku był zaangażowany w pracach redakcji kwartalnika „Medycyna Doświadczalna i Mikrobiologia”, pełniąc od 1978 roku funkcję naczelnego redaktora. Był także członkiem kolegium redakcyjnego „Przeglądu Epidemiologicznego”.

Za szczególne osiągnięcia naukowe i w pracy na rzecz ochrony zdrowia Pan prof. zw. dr hab. n. med. Stanisław Kałużewski wielokrotnie był nagradzany nagrodami Ministra Zdrowia oraz odznaczeniami nadawanymi przez różne organy państwowe, w tym Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Po odejściu na emeryturę w grudniu 2002 roku związek Pana Prof. S. Kałużewskiego z Państwowym Zakładem Higieny pozostał bardzo ścisły, a Jego doświadczenie i wiedza wykorzystywane są przez pracowników NIZP-PZH, zwłaszcza Zakładu Bakteriologii.

Otrzymano: 16.11.2011 r.

Zaakceptowano do druku: 28.11.2011 r.

Adres do korespondencji:

Redakcja Przeglądu Epidemiologicznego
Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny
ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa
e-mail: przegepidem@pzh.gov.pl